

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 446/2022-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany č. k. 1 T 46/2016 z 5. decembra 2018, uzneseniam Krajského súdu v Nitre č. k. 2 To 44/2019 z 12. júna 2019 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Tdo 68/2020 z 28. februára 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. mája 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Topoľčany (ďalej len „okresný súd“) č. k. 1 T 46/2016 z 5. decembra 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“) a uzneseniami Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 To 44/2019 z 12. júna 2019 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Tdo 68/2020 z 28. februára 2022 (ďalej aj „napadnuté uznesenia krajského súdu a najvyššieho súdu“) s tým, že porušenie ďalších práv doplní ustanovený advokát, keďže z dôvodu nepriaznivých majetkových pomerov súčasne požiadal i o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Sťažovateľ navrhuje zrušiť napadnutý rozsudok okresného súdu a napadnuté

uznesenie krajského súdu a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ žiada tiež o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 10 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh, ako aj zistení ústavného súdu vyplýva, že napadnutým rozsudkom okresného súdu bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania pokračovacieho zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1 a 3 písm. b) a ods. 4 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. e) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s pokračovacím prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona, ktoré boli spáchané sčasti v štádiu pokusu a sčasti dokonané. Sťažovateľovi bol uložený spoločný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov a 4 mesiacov podľa § 212 ods. 4 Trestného zákona so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

3. Proti rozsudku okresného súdu sťažovateľ (vo výroku o vine a treste) a aj prokurátor Okresnej prokuratúry Topoľčany (vo výroku o treste a v časti neuloženia ochranného dohľadu) podali odvolania, ktoré boli zamietnuté napadnutým uznesením krajského súdu podľa § 319 Trestného poriadku. Krajský súd v ňom konštatoval, že vina sťažovateľa pre skutok krádeže a porušovania domovej slobody bola nepochybne a dostatočne preukázaná jednak i jeho výpoveďou (priznal sa k skutku, pozn.), ako aj výpoveďami poškodených, ale i znaleckým posudkom znalca, ktorým bola izolovaná DNA sťažovateľa.

4. Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie prostredníctvom svojho obhajcu, ktoré doplnil ďalšími podaniami. Dovolanie bolo založené na dôvodoch ustanovených v § 371 ods. 1 písm. c), h) a i) Trestného poriadku (zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu; bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa; rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť, pozn.). Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v tejto a ďalších dvoch ústavných sťažnostiach, ako aj predtým v dovolaní a v odvolaní namietal, že pred rozhodnutím o vine a treste si okresný súd nevyžiadal súdny spis Okresného súdu Piešťany sp. zn. 16 T 1/2016, v ktorom mali byť dôkazy o jeho nevine, do ktorého mu neumožnil tento súd nahliadnuť. Vo vzťahu k uloženiu súhrnného trestu preto okresný súd rozhodol bez dostatočných podkladov, keďže nemal k dispozícii súdne spisy týkajúce sa jeho predchádzajúcich odsúdení. Krajský súd nemal odobriť takýto postup. Sťažovateľ tiež argumentoval konaním pred Okresným súdom Námestovo sp. zn. 6 T 21/2017, nálezom ústavného súdu č. k. III. ÚS 234/2021-30 z 27. mája 2021, ktorý „potvrdil legitímnosť a zákonnosť vyžadovania si trestných spisov od iných súdov ako dôvody objektívne...“, ako aj poukázal na nejednotnosť v rozhodovaní dovolacích súdov napr. na rozsudok najvyššieho súdu č. k. 4 Tdo 20/2018 z 10. júla 2018 vo vzťahu k jeho veci, na čo mu nedal najvyšší súd primerané odpovede.

6. Sťažovateľ požaduje, aby si ústavný súd vyžiadal celý trestný spis z Okresného súdu Topoľčany (a nevychádzal len z odôvodnenia rozsudku) a mal preveriť zvukovú nahrávku z prvého hlavného pojednávania konaného 1. marca 2017, pretože tento súd ignoroval jedinu výpoveď svedka poškodeného Bílika, ktorý mal vidieť na mieste činu postavu iného páchatel'a, a nie sťažovateľ'a. Všeobecné súdy na túto námietku nedali sťažovateľ'ovi žiadnu odpoveď (táto námietka je irelevantná, pretože sťažovateľ sa k skutku neskôr sám priznal, hoci v prípravnom konaní a neskôr v súdnom konaní odmietol aj vypovedať, pozn.). Súčasne žiada ústavný súd, aby mu dal zrozumiteľné odpovede na jeho námietky uvedené v podnete na podanie dovolania ministerkou spravodlivosti z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku s poukazom na nález č. k. III. ÚS 220/2011-53 zo 6. marca 2012, ktorý úzko súvisí s jeho argumentáciou v tejto trestnej veci.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľ'a, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým uznesením krajského súdu:

8. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy (... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd), ktorého zmyslom je, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľ'ových práv a meritórne (vecne) sa zaoberať podanou sťažnosť'ou iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným orgánom verejnej moci prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na ochranu jeho práv poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich (II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, I. ÚS 311/08).

9. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale rovnako je aj úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci výkonu im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

10. Napadnutý rozsudok okresného súdu bol predmetom súdneho prieskumu realizovaného krajským súdom na základe sťažovateľ'om podaného odvolania. Z uvedeného vyplýva, že v trestnej veci sťažovateľ'a existoval iný súd rozhodujúci o ochrane práv sťažovateľ'a (krajský súd), čo vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosť'ou prezentovaného porušenia v bode 1 uvedených práv sťažovateľ'a napadnutým rozsudkom okresného súdu. To isté možno

konštatovať aj vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu, proti ktorému podal sťažovateľ dovolanie z dôvodov uvedených v Trestnom poriadku.

11. Ústavný súd preto túto časť ústavnej sťažnosti sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu, že ústavný súd nemá právomoc na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

12. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie označených práv napadnutým uznesením dovolacieho súdu, ústavný súd konštatuje, že hoci v ústavnej sťažnosti sťažovateľa absentujú bližšie dôvody, v čom konkrétne by malo podľa jeho názoru porušenie označených práv napadnutým postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu spočívať, ale na druhej strane po jeho preskúmaní ústavný súd je toho názoru, že ani dodatočná a kvalifikovaná námietka sťažovateľa neobsahuje takú ústavnoprávnu argumentáciu, ktorá by mohla spochybniť napadnuté uznesenie najvyššieho súdu.

13. Sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu krajského súdu dovolanie 10. septembra 2020, ktoré bolo doplnené podaniami z 30. septembra 2020, 13. januára 2021, 16. augusta 2021 a 23. augusta 2021. V podaniach sťažovateľ uviedol takmer rovnaké argumenty ako v ústavnej sťažnosti.

14. Ústavný súd konštatuje, že právny názor najvyššieho súdu k predloženým relevantným námietkam sťažovateľa vyjadrený v napadnutom uznesení, ktorý si ústavný súd zadovážil, je jasný, logický a zrozumiteľný. V rozhodnutí poukázal aj na judikatúru ústavného súdu, a to uznesenie č. k. IV. ÚS 252/04 z 31. augusta 2004, k čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru, podľa ktorej nevyplýva povinnosť súdneho orgánu vykonať všetky dôkazy navrhnuté v trestnom konaní (vrátane výsluchu svedkov), avšak súčasne konštatoval, že odmietnutie žiadosti o vykonanie ním navrhovaných dôkazov v trestnom konaní musí byť súdom náležite zdôvodnené – uznesenie ústavného súdu č. k. II. ÚS 258/2012 z 11. júla 2012).

15. Najvyšší súd sa vysporiadal aj s námietkami sťažovateľa týkajúcimi sa nezabezpečenia všetkých potrebných spisov, keď uviedol, že sa s nimi v dostatočnej miere vysporiadal už odvolací súd v rámci odôvodnenia svojho uznesenia na stranách 6 – 7, z ktorého záveru vyplýva, že prvostupňový súd pripojil všetky potrebné a dostupné spisy z iných súdov týkajúcich sa predchádzajúcich odsúdení obvineného, aby mohol dôjsť k správne posúdeniu viny, resp. právnej kvalifikácii skutkov, ktoré sú mu kladené za vinu, a uloženiu zákonného trestu. Súčasne uviedol, že pokiaľ ide o výhrady sťažovateľa smerujúce k tomu, že trestný čin nebol spáchaný formou vlámania, v tomto prípade ide o posúdenie skutkových okolností, ktorými sa dovolací súd nemôže zaoberať. Zo znenia ustálených skutkových viet spoľahlivo vyplýva, že obsahuje zákonné znaky trestných činov, z ktorých bol obvinený uznaný za vinného vrátane zákonného znaku závažnejšieho spôsobu konania vlámaním.

16. Ďalšou námietkou v rámci uvedeného dovolacieho dôvodu bolo tvrdenie sťažovateľa, že nie je možný jednočinný súbeh trestného činu krádeže a obmedzovania osobnej slobody. Dovolací súd k uvedenému pripomenul zjednocovacie stanovisko trestno-právneho kolégia

najvyššieho súdu č. k. Tpj 53/2013 z 9. decembra 2014 uvedené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky č. 2/2015, na ktoré poukázala aj prokurátorka vo svojom vyjadrení a podľa ktorého jednočinný súbeh trestných činov krádeže podľa § 212 a porušovania domovej slobody podľa § 194 Trestného zákona je možný vzhľadom na rôznosť chránených objektov týchto trestných činov. Z uvedeného dôvodu nemohol vyhovieť tejto námietke. Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa. Iné pochybenie spočívajúce v nesprávnom vyhodnotení kritérií uvedených v § 34 až § 39 Trestného zákona a v dôsledku toho uloženie neprímerane prísneho (alebo, naopak, mierneho) trestu, nie je možné dovolaním vytýkať prostredníctvom uvedeného dovolacieho dôvodu. Obvinený nemôže namietkať voľnú úvahu súdu pri ukladaní trestu a hodnotenie svojej osoby, pokiaľ je trest uložený v rámci zákonom určenej trestnej sadzby. S poukazom na uvedené dovolací súd nemôže skúmať priznanie alebo nepriznanie poľahčujúcich a pritŕažujúcich okolností, ktorých priznania alebo nepriznania sa dovolateľ domáhal.

17. K námietke uloženia spoločného trestu najvyšší súd uviedol, že sťažovateľ bol odsúdený za ďalší čiastkový útok, ktorý tvoril súčasť pokračovacieho trestného činu, za ktorý bol právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Piešťany č. k. 16T 1/2016 zo 14. apríla 2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 6 To 24/2016 zo 14. júna 2016, teda jasne vysvetlil, že prvostupňový, ako aj odvolací súd postupovali správne pri uložení spoločného trestu za pokračovací trestný čin. Súhrnný trest v posudzovanej veci neprichádzal do úvahy, a to práve pre odsúdenie sťažovateľa uvedenými súdmi, ktorým bol prerušený súbeh trestných činov sťažovateľa, za ktoré bol odsúdený Okresným súdom Poprad č. k. 5T 62/2017 z 10. augusta 2017. Najprísnejšie trestným činom bol zločin krádeže, za ktorý Trestný zákon účinný do 31. decembra 2005 ustanovuje trestnú sadzbu 3 až 10 rokov. Pretože sťažovateľ bol za predchádzajúci trestný čin krádeže v štádiu pokusu a prečin porušovania domovej slobody odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov a 6 mesiacov, mal sa mu ukladať spoločný trest odňatia slobody v rozpätí trestnej sadzby 3 až 10 rokov. Pri určení trestu odňatia slobody v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby preto dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nemôže byť naplnený.

Sťažovateľ žiadal, aby bol jeho skutok posudzovaný podľa zákona č. 214/2019 Z. z. Tu najvyšší súd pripomenul, že uvedený zákon z 26. júna 2019 nadobudol účinnosť 1. augusta 2019, pričom k odsúdeniu páchatel'a došlo rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 5. decembra 2015 (správne má byť uvedený rok 2018, pozn.) v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 2 To 44/2019 z 12. júna 2019, a teda v danom prípade nie je možné aplikovať zákon č. 214/2019 Z. z., pretože uznesenie odvolacieho súdu bolo vydané pred účinnosťou tohto zákona.

18. Pre úplnosť najvyšší súd v závere dodal, že ostatné uplatnené námietky smerovali k polemike s názormi súdov nižšieho stupňa, a tým aj k správnosti zistenia skutkového stavu. Ten by však bolo možné napádať jedine podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku prostredníctvom dovolania ministra spravodlivosti, ktorý však koná iba na podnet. Navyše, hodnotenie dôkazov spôsobom,

ktorý by zodpovedal predstavám sťažovateľa, nepatrí pod žiadny dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, a súčasne uviedol, že pokiaľ ide o podania spísané výhradne obvineným, tie nespĺňajú kvalitatívne kritérium požadované ustanovením § 373 ods. 1 Trestného poriadku, v zmysle ktorého môže sťažovateľ ako obvinený podať dovolanie, resp. aj akékoľvek iné podanie len prostredníctvom obhajcu. Najvyšší súd aj napriek tomu, rešpektujúc nález ústavného súdu č. k. IV. ÚS 305/09 z 21. januára 2010, pri svojom rozhodovaní prihliadol na ich obsah v značnej časti totožný s obsahom dovolania podaného prostredníctvom obhajcu, pričom ani výhrady dovolateľa, neuvádzané v podaní obhajcu, nemali s ohľadom na už uvedené závery vyslovené na margo nenaplnenia dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a h) Trestného poriadku dopad na zmenu rozhodnutia o tomto dovolaní. Dovolací súd z predloženého spisu zistil, že už okresný súd sa zaoberal navrhnutým znaleckým posudkom na objasnenie otvorenia okna a zákonným spôsobom ho odmietol s náležitým odôvodnením, pretože ho považoval za nadbytočný, keďže spôsob otvárania okna bol dostatočne preukázaný výpoveďami poškodených, zápisnicou o obhliadke miesta činu spolu s fotodokumentáciou.

19. Keďže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti nezistil v uvedených právnych záveroch napadnutého uznesenia najvyššieho súdu v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania nič, čo by nasvedčovalo ich arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti, odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom:

20. V zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže ustanoviť navrhovateľovi právneho zástupcu, ak navrhovateľ o to požiadá, ak to odôvodňujú jeho pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015).

21. Ústavný súd dospel k záveru, že v tomto prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z obsahu neurčitej a nejasnej ústavnej sťažnosti a z výsledku jej posúdenia ústavným súdom (ako to vyplýva z III. časti tohto uznesenia) je zrejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015, II. ÚS 193/2020). Keďže nebol splnený jeden z nevyhnutných predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovел (bod 1 výroku tohto uznesenia).

22. *Obiter dictum* k žiadosti sťažovateľa, aby sa ústavný súd vyjadril k podnetu na podanie dovolania ministerke spravodlivosti z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku s poukazom na nález č. k. III. ÚS 220/2011-53 zo 6. marca 2012, ktorý má úzko súvisieť s jeho argumentmi v terajšej trestnej veci, ústavný súd uvádza, že podstatou argumentačných námietok bolo tvrdenie iného sťažovateľa o nesprávnej interpretácii relevantnej právnej úpravy týkajúcej sa podmienok

na uplatnenie dovolania ministerkou spravodlivosti Slovenskej republiky vo vzťahu k rozhodnutiu schvaľujúcemu dohodu o vine a treste. V posudzovanej veci sťažovateľ podal podnet ministerke spravodlivosti, ale výsledok konania už nepredložil, preto ústavný súd nevidí žiadny relevantný dôvod zaoberať sa jeho podaním a vyjadrovať sa k nemu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. októbra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu